SUOMEN ILMASTOPANEELI
The Finnish Climate Change Panel

Maa- ja metsätalousvaliokunta 2.4.2024

Ilmastopaneelin lausunto: Komission tiedonanto - EU:n vuoden 2040 ilmastotavoite sekä eteneminen kohti ilmastoneutraaliutta vuoteen 2050 mennessä

Jyri Seppälä
Ilmastopaneelin puheenjohtaja

Komission suositus EU:n 2040-tavoitteeksi

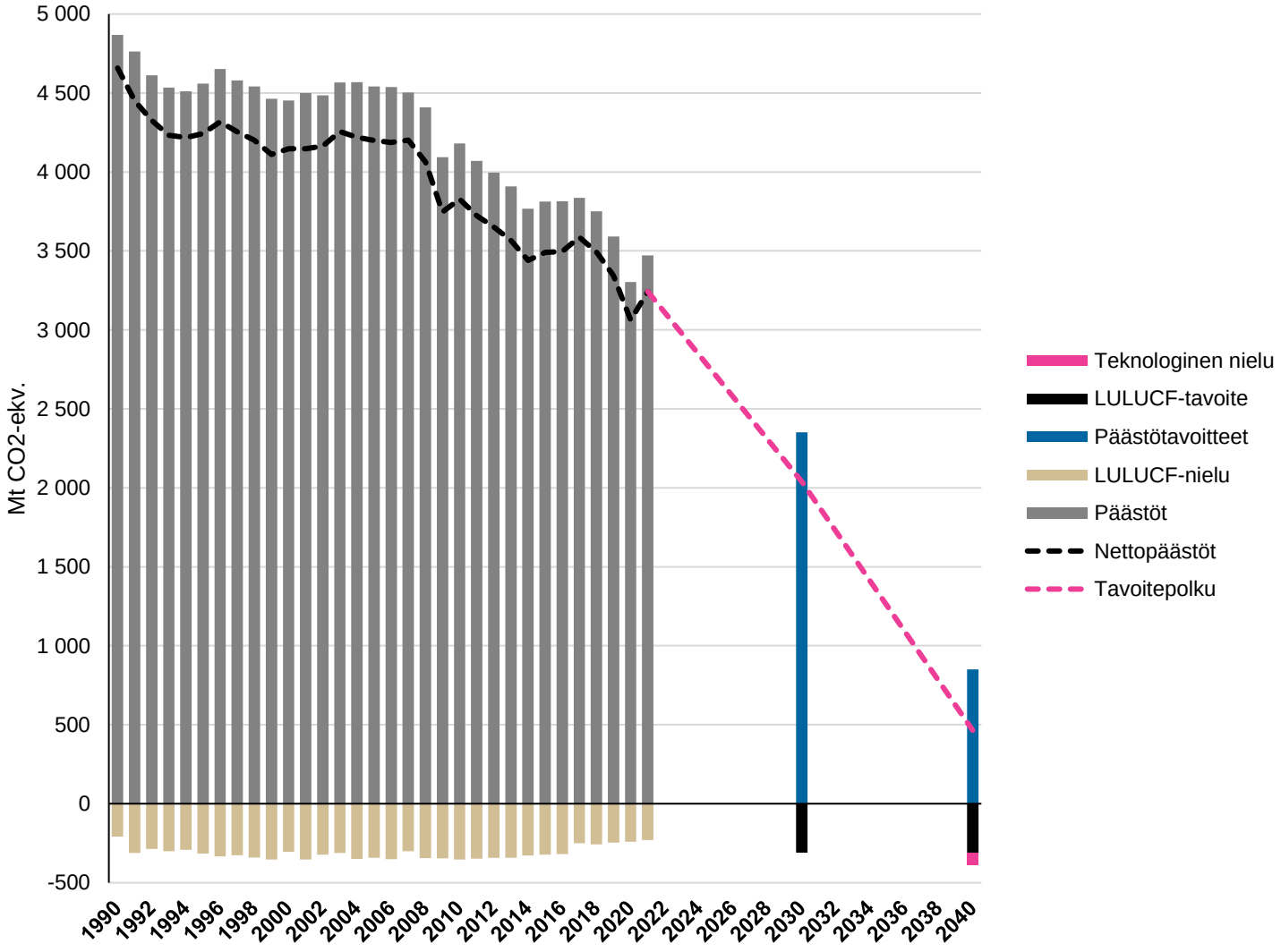

- Komission suositus EU:n 2040-tavoitteeksi: 90 % nettopäästövähennys vrt. 1990 tasoon.
  - Tarkastelutapa yhdenmukainen Suomen hiilineutraaliustavoitteen kanssa.
- EU:n 2040-tavoitteen tulee pohjautua EU:n ilmastopaneeli ESABCC:n tiedeneuvontaan, jonka mukaan EU:n 2040-tavoitteen tulisi olla väh. 90-95% nettopäästöjen vähennys. Pyrkimällä 95 % voitaisiin lisätä EU:n panoksen reiluutta.

Suomen ilmastopaneelin kanta

- Kokonaisuutena Suomen kanta E-kirjeessä on hyvin perusteltu ja kannatettava - muutoksia ja selvennyksiä seuraaviin kohtiin.

Tavoitteen riittävyydestä

- Esitys: Suomi tukee vähintään 90 prosentin nettopäästövähennystä vuonna 2040

- EU:n reilu osuus globaalista kasvihuonekaasubudjetista olisi paremmin perusteltavissa yli -90 prosentin nettopäästövähennyksellä

Rahoituksesta

- EU:n yhteiset puhtaan siirtymän rahoitusvälineet voivat auttaa avaamaan Suomen kannalta olennaisia rahoituksen pullonkauloja.

Bio- ja kiertotaloudesta

- Biotalous: kattava huomioon ottaminen EU:n energia- ja ilmastopolitiikassa edellyttää myös biotalouden maankäyttösektorin vaikutusten tarkastelua

- Kiertotalous: materiaalitehostuminen ja korkeamman jalostusasteen tuotteet avaavat uusia mahdollisuuksia hyödyntää kotimaisia biopohjaisia resursseja kestävästi

Maankäyttösektorista

- EU antaa metsien käytölle kansallisen liikkumatilan, jos ja kun niillä pystytään saavuttamaan yhteisesti sovitut maakohtaiset ilmastotavoitteet.

- Suomen metsien hiilinieluja ei voi käyttää toisen EU jäsenmaan ilmastotavoitteiden kompensaationa ilman hiilinielua tuottavan jäsenvaltion suostumusta.

- Vapaaehtoisten hiilimarkkinoiden toimien ja niiden laskentatapojen olisi tärkeää tukea jäsenmaiden EU-velvoitteiden täyttämistä jo 2020-luvulla
  - mahdollisuuksia etenkin turvepeltojen päästövähennyksissä

Energiasta ja energiatehokkuudesta

- Lisäys Suomen kantaan: kestävän biopohjaisen uusiutuvan energian mahdollisuuksia tulisi kehittää, niin strategisen autonomian kuin huoltovarmuuden näkökulmasta **huolehtien samalla ilmastotavoitteiden toteutumisesta**

- Energiankulutuksen rajoittaminen tulee kyllä ensisijaisesti kohdistua fossiilisen energian määrään, mutta sen tulisi kohdistua myös biomassan liian suureen, ilmastotavoitteet vaarantavaan käyttöön sekä kohteisiin, joissa energiatehokkuushyötyjä on saatavilla, kuten liikenne.

- Yleisesti ohjaavana periaate: energiatehokkuuden tulee ulottua määrätietoisesti kaikkiin energian kulutuksen osa-alueisiin, myös uusiutuvaan energiaan – vältetään lisäkapasiteetin rakennustarpeet, madalletaan hintapiikkejä ja taataan kestävän energian riittävyys

Ilmastopolitiikan arkkitehtuurista

- Eri arkkitehtuurivaihtoehtoja ja niiden vaikutusta ilmastonmuutoksen hillinnän kokonaisuuden kannalta tulee arvioida
  - mitä sektoreita jatkossa, erillisiä tavoitteita eri sektoreille , joustojen soveltaminen jne,

- Ilmastopaneelilla ei vielä selvää kantaa – työ tehdään tämän paneelin aikana

- Kustannustehokkaille ratkaisuille on suurempi tarve – hiilen hinnoittelu laajennetaan eri sektoreille (esim. maankäyttö ja maatalous) ja yhdenmukaistetaan (esim. eri polttoaineiden välillä kuten turve ja puun poltto)

- Ilmastopaneeli huomauttaa: yli 95 %:a kestävää biomassaa polttoaineena käyttävät laitokset tulevat nyt EU ETS 2:een, ja ne pysyvät sen kautta hintaohjauksen piirissä, paitsi turpeen osalta – ei tarvetta siirtää takaisin ETS1:een, mutta turpeen hinta-ohjauksesta huolehdittava silti.

SUOMEN
ILMASTOPANEELI
The Finnish Climate
Change Panel